

Vraag en antwoord document Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021

Wat is het verschil tussen de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd en het gezondheidsonderzoek van artsen en verpleegkundigen van de GGD op middelbare scholen?

De Gezondheidsmonitor Jeugd en de jaarlijkse gezondheidsonderzoeken van de Jeugdgezondheidszorg dragen allebei bij aan het verbeteren van de gezondheid van de jeugd.

- De Gezondheidsmonitor Jeugd doet dit door periodiek gegevens te verzamelen over *groepen* jongeren. Gemeenten en scholen krijgen hierdoor inzicht in de gezondheid en leefstijl van jongeren als groep. Wat een individuele leerling antwoordt bij de Gezondheidsmonitor Jeugd komt niemand te weten, ook niet de arts of verpleegkundige van de Jeugdgezondheidszorg. Wel wordt duidelijk wat de *gemiddelden* per school zijn.
- Het doel van de gezondheidsonderzoeken van de Jeugdgezondheidszorg is om inzicht te krijgen in de *individuele* gezondheidssituatie van leerlingen, hen gezondheidsadvies te geven en te helpen wanneer nodig en gewenst. Dit gezondheidsonderzoek is niet anoniem.

Zijn leerlingen verplicht om deel te nemen aan de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd?

Nee, deelname aan de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 is geheel vrijwillig.

Alle ouders/verzorgers én leerlingen worden vooraf geïnformeerd over het onderzoek.

Als uw zoon/dochter jonger is dan 16 jaar en u wilt niet dat hij/zij meedoet aan de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021, dan kunt u dit doorgeven aan school zonder dat u hiervoor een reden hoeft op te geven. Ook als een leerling zelf niet mee wil doen, dan kan hij of zij dit (ter plekke) aangeven.

Voor de betrouwbaarheid van het onderzoek is het echter belangrijk dat zoveel mogelijk jongeren meedoen aan het onderzoek.

De antwoorden van de leerlingen worden strikt vertrouwelijk behandeld en verwerkt. Gegevens zijn niet herleidbaar naar één persoon. De rapportages bevatten alleen groepsgegevens, geen gegevens over individuele leerlingen. De onderzoekers kunnen niet zien wie welke vragenlijst heeft ingevuld. Voor meer informatie over de rechten van een leerling, kunt u de privacyverklaring van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd raadplegen. U vindt deze op www.ggdkennemerland.nl/Corona-Gezondheidsmonitor-Jeugd.

Waarom moet ik het melden als ik niet wil dat mijn kind meedoet aan de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd en hoe ik niet expliciet toestemming te geven voor deelname?

GGD Kennemerland voert de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd uit samen met alle GGD'en in Nederland, GGD GHOR Nederland en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Dit gebeurt in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het doel is een betrouwbaar beeld te schetsen van de gezondheid en welbevinden van jongeren tijdens/na de Corona pandemie in Nederland.

Landelijk is, op basis van een risicoanalyse, afgesproken dat alle GGD'en voor dit onderzoek een opt-out procedure gebruiken. Reden hiervoor is dat het vragen van expliciete toestemming (opt-in) bij de

Gezondheidsmonitor Jeugd een onevenredige inspanning kost die voor de kwaliteit van het onderzoek niet wenselijk is, omdat:

- Toestemming aan ouders/verzorgers vragen alleen mogelijk is via scholen, omdat GGD'en niet beschikken over naam- en adresgegevens van de leerlingen.
- Voor scholen het expliciet toestemming (opt-in) vragen aan ouders/verzorgers een grote administratieve inspanning is. De verwachting is dat de bereidheid van scholen om deel te nemen aan de Gezondheidsmonitor Jeugd sterk afneemt als zij verantwoordelijk zijn voor de opt-in. Een lage deelnamegraad van de scholen verlaagt de kwaliteit en representativiteit van de uitkomsten aanzienlijk.
- Het expliciet vragen om toestemming van de ouders/verzorgers kan leiden tot een ernstige beperking van de deelname aan het onderzoek doordat ouders/verzorgers en leerlingen mogelijk vergeten om een toestemmingsbrief te ondertekenen dan wel mee te nemen. Het aantal deelnemers zou dan zo laag worden, dat de betrouwbaarheid van de uitkomsten van het onderzoek in gevaar zou komen.

Waarom is deze extra uitvraag van de Gezondheidsmonitor Jeugd nodig?

Normaal gesproken vindt de Gezondheidsmonitor Jeugd elke vier jaar plaats. Dit jaar is een extra uitvraag ingelast vanwege corona. Tijdens en na de coronacrisis is het belangrijk om goed in de gaten te houden hoe het gaat met de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van Nederlandse jongeren en in kaart te brengen wat zij nodig hebben. De coronacrisis kan op psychisch, emotioneel, sociaal en/of lichamelijk vlak zijn uitwerking hebben. Denk bijvoorbeeld aan een toename van eenzaamheid, maar ook aan verslechterde beweeggewoontes die er door de crisis wellicht zijn ingeslopen.

Landelijk wordt er door het RIVM en de GGD'en al onderzoek gedaan naar het welbevinden tijdens de coronacrisis onder de bevolking van 16 jaar en ouder. Een grootschalig onderzoek onder jongeren/leerlingen is echter nog niet gedaan. Het ministerie van VWS heeft daarom extra geld toegekend aan de GGD'en om dit onderzoek te kunnen uitvoeren. De resultaten van dit onderzoek leveren handvatten voor de (na)zorg aan jongeren tijdens en na de coronacrisis en worden gebruikt om landelijk en lokaal beleid te ontwikkelen om de gezondheid, het welzijn en leefstijl van leerlingen te verbeteren.

De GGD'en voeren de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 uit in het kader van het ZonMw-programma COVID-19. In dit onderzoek wordt samengewerkt met GGD GHOR Nederland, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Nivel en ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum.

Wat hebben leerlingen zelf aan deze extra uitvraag?

Leerlingen die meer willen weten over hun gezondheid of vragen hebben, worden op het eind van de vragenlijst doorverwezen naar websites met goede en betrouwbare informatie.

Uiteindelijk is deze extra uitvraag bedoeld om de juiste (na)zorg te kunnen bieden aan jongeren na de coronaperiode, met gezondheidswinst als gevolg.

Wanneer vindt het onderzoek plaats?

Het onderzoek vindt plaats van 20 september - 26 november 2021. Scholen bepalen zelf tijdens welk lesuur in deze periode een klas wordt ingeroosterd om de vragenlijst in te vullen.

Wanneer zijn de resultaten bekend?

De resultaten voor de regio Kennemerland en de afzonderlijke gemeenten verschijnen rond de zomer van 2022. Wanneer de resultaten bekend zijn, kunt u ze vinden in de [Gezondheidsatlas](#) van de GGD.

Wat is de rol van een school?

Het onderzoek kan alleen worden uitgevoerd met medewerking van scholen. Wij vragen de deelnemende scholen om in het najaar van 2021 voor elke klas 2 en klas 4 een lesuur (bijv. het mentoruur) beschikbaar te stellen voor het invullen van de online vragenlijst. Daarnaast vragen we scholen om de ouders/verzorgers en leerlingen over het onderzoek te informeren. De scholen ontvangen hiervoor informatie van de GGD.

Waarom wordt het onderzoek op school in de klas afgenomen?

Leerlingen vullen de online vragenlijst in via een algemene link, die uniek is voor elke school. Landelijk is er bewust voor gekozen om de leerlingen de vragenlijst te laten invullen in de klas, zodat het afnemen van de vragenlijst zo uniform mogelijk plaatsvindt. De docent die het betreffende lesuur de klas begeleidt, heeft hiervoor instructies gekregen van de GGD. Hierin wordt verzocht dat leerlingen bij voorkeur de vragenlijst in toets-opstelling invullen, zodat zij niet bij elkaar op het scherm kunnen kijken. Daarnaast houdt de instructie rekening met het feit dat mogelijk niet alle leerlingen meedoen aan het onderzoek. Aan de docent/begeleider wordt gevraagd om met deze leerlingen afspraken te maken over wat zij tijdens het lesuur gaan doen.

Waarom krijgen de jongeren geen uitnodiging om de vragenlijst thuis in te vullen?

Het is bekend dat meer jongeren de vragenlijst invullen als dit gezamenlijk op school wordt gedaan in de klas dan wanneer ze dat thuis moeten doen. Het geeft dus een betere respons. Ook wordt zo voorkómen dat ouders/verzorgers 'meekijken' bij het invullen. Voor de betrouwbaarheid van de resultaten is het belangrijk dat jongeren helemaal eerlijk kunnen zijn, ook over gevoelige onderwerpen.

Hoe zit het met de privacy van leerlingen?

Bij het onderzoek is de privacy van leerlingen gewaarborgd. Leerlingen hoeven niet in te loggen. Zij vullen de vragenlijst in via een algemene link. Deze link is uniek voor elke school, op die manier weet de GGD op welke school de vragenlijst is ingevuld. In de vragenlijst wordt **niet** gevraagd naar naam, geboortedatum, adres of BSN-nummer. De GGD vraagt de viercijferige postcode¹, zodat de

¹ De GGD vraagt alleen naar postcode-6 als een leerling woont in de regio Amsterdam-Amstelland (dit zijn de gemeenten Amsterdam, Amstelveen, Aalsmeer, Diemen, Ouder-Amstel, Uithoorn en Weesp). GGD Amsterdam heeft deze namelijk nodig om gegevens per gebied of stadsdeel te rapporteren. De postcode-6 wordt door het onderzoeksbureau omgezet naar gebied of stadsdeel. De GGD krijgt alleen beschikking over de postcode-4.

GGD de gegevens op gemeenteniveau kan analyseren. De privacyverklaring van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 vindt u op www.ggdkennerland.nl/Corona-Gezondheidsmonitor-Jeugd.

Voldoet het onderzoek aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)?

Uiteraard voert de GGD dit onderzoek uit conform de AVG wet- en regelgeving. In dit onderzoek worden voldoende beveiligingsmaatregelen genomen om gegevens te beveiligen tegen verlies en tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Bijvoorbeeld door het gebruik van een beveiligde website waar de leerlingen hun vragenlijst invullen.

Hoe veilig is het systeem dat wordt gebruikt voor de vragenlijst?

De vragenlijst is geprogrammeerd door het onderzoeksbureau I&O Research (ISO 27001 gecertificeerd) in opdracht van GGD GHOR Nederland. Er is gebruik gemaakt van Unicom Intelligence als softwarepakket voor de online vragenlijst.

De vragenlijst wordt gehost bij Artax op een ISO 27001 gecertificeerde, dedicated server voor de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd. De beveiliging van de server wordt regelmatig getest met een pen & hacktest die een gespecialiseerde, externe partij uitvoert. Daaruit blijkt dat de omgeving goed is beveiligd en geen kwetsbaarheden heeft. GGD GHOR Nederland en GGD Kennemerland hebben daarnaast beiden een verwerkersovereenkomst gesloten met I&O Research.

Worden leerlingen en hun ouders/verzorgers zelf ook geïnformeerd over het onderzoek en de privacy?

Ja, ouders/verzorgers en leerlingen ontvangen, via een e-mail van school informatie over de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021. In deze brief staat een verwijzing naar de [website van de GGD](#) met de Privacyverklaring en het Vraag- en antwoorddocument.

Wat gebeurt er met de resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021?

De GGD'en en het RIVM verwerken de verzamelde gegevens. De gegevens worden door hen strikt vertrouwelijk behandeld en verwerkt.

Op lokaal, regionaal én landelijk niveau ontstaat een beeld hoe het gaat met de gezondheid en het welzijn van jongeren. De resultaten zijn essentieel bij het maken van toekomstgericht gezondheidsbeleid en helpen het ministerie van VWS en gemeenten om nog beter te bepalen waar de nadruk moet liggen op het bieden van zorg en ondersteuning aan jongeren.

GGD Kennemerland gebruikt de resultaten om zowel scholen als gemeenten in de GGD-regio Kennemerland te adviseren over gezondheidsbeleid voor jongeren.

Waar worden de resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 gepubliceerd?

De resultaten van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 worden gepubliceerd door het RIVM op volksgezondheidzorg.info en RIVM Statline. De GGD rapporteert de cijfers in gemeenterapporten en in de [Gezondheidsatlas](#) van de GGD.

De school ontvangt van de GGD een rapportage (schoolprofiel) met daarin de gemiddelde resultaten. Met deze rapportage krijgt de school een indruk van de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van de leerlingen en de factoren die daarop van invloed zijn. De school is eigenaar van de schoolrapportage en bepaalt zelf of andere organisaties de gegevens mogen zien.

Kan ik de vragenlijst van tevoren inzien?

Nee, dat is niet wenselijk. Zo willen we voorkomen dat het invullen van de vragenlijst wordt beïnvloed doordat jongeren van tevoren gaan nadenken over de antwoorden, of de antwoorden van tevoren met anderen gaan bespreken. Dit kan onder andere leiden tot sociaal wenselijke antwoorden.

Hoe heeft GGD Kennemerland middelbare scholen geselecteerd voor de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021?

Alle scholen voor voortgezet regulier onderwijs in GGD-regio Kennemerland zijn gevraagd om mee te doen. Om betrouwbare informatie te verzamelen over de gezondheid van de jeugd is het belangrijk dat zoveel mogelijk scholen en jongeren meedoen. Wanneer (vrijwel) alle scholen meedoen zijn de cijfers betrouwbaar genoeg om ook op gemeenteniveau te worden geanalyseerd. Dit is belangrijk voor het lokale gezondheidsbeleid. Hoe meer scholen meedoen, hoe beter het beeld is dat lokale en landelijke bestuurders krijgen van de jeugd. En hoe gericht er beleid kan worden gemaakt.

Kunnen de gegevens na het invullen van de vragenlijst worden ingezien, gewijzigd of verwijderd?

Het is niet mogelijk de gegevens na het invullen in te zien of te wijzigen. Per school wordt één URL gebruikt voor alle leerlingen. Individuele leerlingen zijn na het verzenden van de vragenlijst niet meer te herkennen. De vragenlijst van een individuele leerling kan dus niet worden gevonden en mag/kan niet worden herleid. Voor meer informatie over de rechten van een leerling, kunt u de Privacyverklaring van het onderzoek raadplegen. Deze vindt u op www.ggdkennerland.nl/Corona-Gezondheidsmonitor-Jeugd.

Hoelang worden de resultaten bewaard?

De gegevensbestanden van de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd worden door GGD Kennemerland 15 jaar bewaard. Alleen de onderzoekers van het team Epidemiologie hebben toegang tot de digitale mappen van het onderzoek en hebben toegang tot de gegevens van het onderzoek. In de privacyverklaring van de Gezondheidsmonitor Jeugd leest u hoe GGD Kennemerland omgaat met privacyaspecten rondom dit onderzoek. U vindt de privacyverklaring op www.ggdkennerland.nl/Corona-Gezondheidsmonitor-Jeugd.

Wat als de vragenlijst vragen oproept bij mijn kind/een leerling?

Leerlingen kunnen in de informatiebrief over het onderzoek lezen bij wie ze terecht kunnen als ze vragen hebben of met iemand willen praten. Ze kunnen altijd contact opnemen met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige van de GGD: via 023-7891777 (bereikbaar van 8.30 – 12.30 uur en van 13.00 – 17.00 uur) of via frontofficejgz@vrk.nl.

Ook kunnen ze met de mentor of vertrouwenspersoon op school praten of (anoniem) chatten met een jeugdarts via www.jouwggd.nl.